

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 27.08. 2002 r.

35710

RPO-396086-VII-1.1/01

Pan
Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Pismami z dnia 9 lipca 2002 r. zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o podjęcie działań legislacyjnych mających na celu ochronę prawa osób niepalących do przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego także podczas ich konwojowania do sądów i prokuratur oraz transportowania do zakładów karnych i aresztów śledczych. Wskazałem wówczas, iż obowiązek zapewnienia pełnej ochrony prawa niepalących w tym zakresie wynika wprost z treści art. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 Nr 10, poz. 55 z późn. zm.).

W udzielonej na moje wystąpienie odpowiedzi z dnia 23 lipca 2002 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji uznał, że w celu prawnego uregulowania tej kwestii należałoby rozważyć możliwość rozszerzenia delegacji ustawowej określonej w art. 5 ust. 3 ww. ustawy, która zobowiąże ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz ministra sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzeń również zasad dopuszczalności używania wyrobów tytoniowych podczas przewozu osób w podlegających im pojazdach.

Z kolei w piśmie z dnia 7 sierpnia 2002 r. Pan Sylwester Królak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w pełni podzielił pogląd o potrzebie

zagwarantowania prawa niepalących osób pozbawionych wolności do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Stwierdził jednocześnie, iż brak jest ustawowego upoważnienia do wprowadzenia aktem wykonawczym zakazu używania tytoniu w samochodzie w czasie konwojowania. Podał też w wątpliwość, czy wprowadzenie takiego zakazu byłoby racjonalnie uzasadnione, bowiem dla zagwarantowania prawa osób niepalących wystarczy respektowanie poleceń porządkowych funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie powstrzymywania się od palenia tytoniu w konkretnej sytuacji, np. na życzenie chociażby jednej osoby spośród konwojowanych lub konwojujących.

Doświadczenia związane z realizacją konwojowania przez Policję lub transportowania przez Służbę Więzienną wskazują jednak, że taki sposób rozwiązania przedstawionego przeze mnie problemu nie zapewnia gwarancji właściwej ochrony prawa osób niepalących do przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego podczas konwojowania lub transportowania. Przykładem niech będzie stanowisko jednego z komendantów wojewódzkich Policji, który w piśmie skierowanym do mojego Biura odniósł się do skargi tymczasowo aresztowanego stwierdzając, że przepis służbowy nie zakazuje palenia papierosów przez osoby doprowadzane w czasie wykonywania konwoju, a komendant jednostki Policji nie ma prawnych możliwości wprowadzenia zakazu palenia papierosów w czasie konwojowania osób policyjnymi środkami transportu. Może on jedynie wydać funkcjonariuszom konwojującym zalecenie wyegzekwowania od osób konwojowanych ograniczenia palenia papierosów podczas przewożenia osób niepalących. W praktyce oznacza to brak albo ograniczoną skuteczność wydawanych przez funkcjonariuszy konwojujących poleceń powstrzymywania się od palenia w czasie przejazdu.

W konsekwencji mamy więc do czynienia - wbrew ww. przepisom ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. - ze znacznie gorszymi warunkami ochrony prawa osób niepalących do przebywania w trakcie konwojowania w pojazdach wolnych od dymu tytoniowego, aniżeli w czasie osadzenia ich w obiektach podlegających Policji. Sytuacja taka występuje również w związku z transportowaniem osób pozbawionych wolności przez Służbę Więzienną.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) ponownie zwracam się do Pana Ministra o podjęcie działań legislacyjnych mających na celu ochronę prawa osób niepalących do przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego także podczas ich konwojowania do sądów i prokuratur oraz transportowania do zakładów karnych i aresztów śledczych.

Jednocześnie proponuję przychylić się do stanowiska Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, który w skierowanym do mnie piśmie uznał, że w celu prawnego uregulowania tej sprawy należałoby rozszerzyć delegację określoną w art. 5

ust. 3 powołanej wyżej ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Z wyrazami szacunku

/-/